

F SCOTT FITZGERALD

Den store Gatsby

LÄSFÖRSTÅELSE

PERSONER I BOKEN

hederlig (sida 6, rad 2), ärlig

berömd (sida 7, rad 9), känd, alla vet vem personen är

bilmekaniker (sida 8, rad 10), har som jobb att laga bilar

lyxbilar (sida 8, rad 11), fina och mycket dyra bilar

fara (sida 8, rad 12), fara, for, farit = åka

svag (sida 9, rad 6), inte stark

sjuklig (sida 9, rad 6), inte frisk

otrogen (sida 9, rad 8), ha sex med någon annan än den man är gift eller tillsammans med

1. Hurdan är Nick?
2. Vad tror Tom att man kan få för pengar?
3. Vem är Daisy släkt med?
4. Vad kan det betyda att Jordan är en ohederlig golfspelare?
5. Hur mycket pengar har Gatsby?
6. Vem är Myrtle gift med?
7. Vem har Myrtle ett förhållande med?
8. Hur mår George?

KAPITEL 1

råd (sida 11, rad 2), här: tips, förslag

ärvt (sida 11, rad 8), att ärva, det man får när föräldrarna eller släktingar dör

järnhandel (sida 11, rad 9), affär som säljer verktyg

stred (sida 11, rad 12), strida, stred, stridit = kämpade

beslöt (sida 11, rad 14), besluta, beslöt, beslutat = bestämde sig för

firma (sida 12, rad 1), företag (ett företag, två företag)

aktier (sida 12, rad 2), värdepapper som man kan tjäna pengar på

sund (sida 12, rad 13), här: smalt vatten mellan land och land

enormt (sida 13, rad 7), jättestort

veranda (sida 14, rad 4), som en stor balkong på marken runt ett hus

1. Vad heter bokens huvudperson?
2. Vilket råd fick han av sin far?
3. I vilket krig stred Nick?
4. Vad ville Nick göra efter kriget?
5. Vad jobbade Nick med?
6. Varför kunde inte Nick bo inne i staden?
7. Vilken sorts människor bodde på Nicks halvö?
8. Vilken sorts människor bodde på den andra halvön?
9. Vad hette Nicks granne?
10. Varför körde Nick till den "rika" sidan?
11. Vad hette Daisys man?

UPPGIFT

1. Nick berättar att "vanligt folk" bor på ena sidan av halvön, och att rika bor på den andra. Hur vanligt är det att människor är uppdelade så här? Vad kan det bero på? Skriv och berätta om några olika bostadsområden som du känner till.
2. Berätta hur det är där du bor. Trivs du där? Varför, eller varför inte? Var skulle du vilja bo om du flyttade? Varför?

KAPITEL 2

fläktade (sida 15, rad 6), blåste lite

led (sida 15, rad 8), lida, led, lidit = plågades

hann (sida 16, rad 8), hinna, hann, hunnit = kom i tid

afroamerikaner (sida 16, rad 12), amerikaner med afrikanskt ursprung

slår (sida 16, rad 14), slå, slog, slagit

1. Vad var det för väder?
2. Beskriv kvinnorna som satt i soffan.
3. Vad ville Jordan veta?
4. Vad har Daisy för åsikt om afroamerikaner?
5. Varför vill Jordan lyssna när Tom pratar i telefon?

UPPGIFT

Författaren skriver att Daisy tycker att afroamerikanerna ska slås ner.

Tror du att författaren har något syfte med att skriva det?

Vad vill författaren berätta om Daisy?

KAPITEL 3

bröllopet (sida 18, rad 5), när någon gifter sig (ett bröllop, två bröllop)

redo (sida 19, rad 1), klar

rykten (sida 19, rad 6), när människor berättar sanna eller osanna saker om andra

fuskat (sida 19, rad 7), försökt vinna på ett oärligt sätt, lurats

sval (sida 19, rad 17), mindre varm, kallare

granne (sida 20, rad 2), den som bor bredvid

stigit (sida 20, rad 4), stiga, steg, stigit = gått

såg (sida 20, rad 6), se, såg, sett

fick (sida 20, rad 9), få, fick, fått

lykta (sida 20, rad 14), lampa som lyser med eld, inte el

1. Varför var inte Nick på bröllopet?
2. Hur mår Daisy?
3. Varför grät Daisy när hon fick en dotter?
4. Vilka rykten hade gått om Jordan?
5. Vad skulle Daisy se till?
6. Vad gjorde Nick när han hade kommit hem?
7. Vem stod i grannens trädgård?
8. Vad tittade han på?
9. Varför ropade inte Nick på honom?
10. Var satt lyktan?

UPPGIFT

1. Daisy säger att hon hoppas att hennes dotter ska bli ointelligent och vacker, att det är perfekt i deras värld. Vad menar hon? Boken handlar om tiden efter första världskriget. Är det likadant nu, eller är det annorlunda?
2. Det står att det har gått rykten om Daisy. Är rykten alltid sanna? Tror du på rykten? Sprider du rykten om andra?

KAPITEL 4

halvvägs (sida 21, rad 1), på halva vägen

dal (sida 21, rad 3), mellan två berg

aska (sida 21, rad 5), blir kvar efter att saker har brunnit

druckit (sida 22, rad 1), dricka, drack, druckit

sliten (sida 22, rad 5), inte ny, använd, gammal, trasig

mager (sida 22, rad 6), smal

stilig (sida 22, rad 6), snygg

överläge (sida 22, rad 12), den som har makt, den som kan bestämma

rundnätt (sida 22, rad 15), tjock på ett snyggt sätt

gled (sida 24, rad 3), glida, gled, glidit

fanns (sida 24, rad 4), finnas, fanns, funnits

ivrigt (sida 24, rad 9), entusiastiskt, vaket

1. När reste Nick och Tom till New York?
2. Hur reste de?
3. Vem skulle Nick få möta?
4. Varför kunde inte Nick säga nej till Tom?
5. Hur såg George ut?
6. Varför skulle George köpa Toms bil?
7. På vilket sätt var Tom i överläge?
8. Vad sa Tom att Myrtle skulle göra?

KAPITEL 5

otydligt (sida 25, rad 11), **inte tydligt, inte klart**

nyfiken (sida 26, rad 1), **ville veta mer**

står ut med (sida 27, rad 1), **vill vara med**

är tokig i (sida 27, rad 12), **är kär i**

tokig (sida 27, rad 15), **galen**

rörigt (sida 27, rad 15), **kaos, inte ordning**

plåga (sida 29, rad 6), **pina, skada**

satt (sida 29, rad 11), **sitta, satt, suttit**

1. Vem hyrde lägenheten på Manhattan?
2. Vilka kom till lägenheten?
3. Vad gjorde de?
4. Varför blev allt otydligt för Nick?
5. Vad hette Myrtles syster?
6. Vad berättade Catherine om Gatsby?
7. Catherine säger att hon är rädd för Gatsby. Varför tror du att hon säger så?
8. Vad berättade Catherine om Tom och Myrtle?
9. Vad sa Myrtle att hon var när hon gifte sig? Vad menade hon?
10. Vad är klockan vid midnatt?
11. Varför ropade Myrtle "Daisy" till Tom?
12. Hur började Myrtles näsa blöda?
13. Vad väntade Nick på?

UPPGIFT

Myrtle vill plåga Tom, så hon ropar hans frus namn. Varför tror du att hon gör så? Vilka känslor har Myrtle?

KAPITEL 6

presenning (sida 30, rad 10), regnskydd, vattentätt tyg

skådespelare (sida 31, rad 2), jobbar på teater

smoking (sida 31, rad 11), fina kläder för män

värden (sida 32, rad 5), han som har festen (värdinna = hon som har festen)

"stirrade folk dumt" (sida 32, rad 7), folk förstod inte

1. Hur ofta var det fest hos Gatsby?
2. Vart kördes Gatsbys bilar?
3. Hur var maten som serverades?
4. Vad väntade Nick på?
5. Varför stirrade folk dumt på Nick?

KAPITEL 7

onyktra (sida 34, rad 7), fulla, hade druckit alkohol

värdefulla (sida 34, rad 10), värda pengar, dyra

krigsminnen (sida 35, rad 1), minnen från kriget

racerbåt (sida 35, rad 3), båt med snabb motor

märkelig (sida 35, rad 5), konstig

betjänten (sida 37, rad 6), person som jobbar hemma hos någon, passar upp

svor på (sida 37, rad 12), svära, svor, svurit = lovade

1. Vem fick Nick syn på?
2. Vad sa mannen i biblioteket?
3. Varför blev mannen förvånad?
4. Varför gick Gatsby?
5. Vad vill Nick veta om Gatsby?
6. Vem ville tala med Jordan?
7. Vems telefonnummer fick Nick?

KAPITEL 8

hetsiga (sida 38, rad 8), snabba, ivriga

ständigt (sida 38, rad 10), hela tiden

vimmel (sida 38, rad 10), många människor som är i rörelse

smickrad (sida 39, rad 1), förtjust, stolt, glad

1. Varför jobbade Nick från nio till fem på kontoret?
2. Hur reste han till jobbet?
3. När träffade han Jordan?
4. Varför var Nick smickrad över att vara ute med Jordan?
5. Vad kände han för henne?
6. Vad var det som Nick tyckte var obehagligt?

KAPITEL 9

beundrade bilen (sida 41, rad 7), tyckte att bilen var fin, snygg

blank (sida 41, rad 10), som en spegel

bekvämt (sida 41, rad 13), skönt

muylade (sida 42, rad 9), pratade otydligt

förmögen (sida 42, rad 13), rik, hade mycket pengar

strid (sida 43, rad 13), kamp

medalj (sida 43, rad 16), belöning i metall som ser ut som ett stort mynt

tapperhet (sida 43, rad 17), mod, inte rädd

färd (sida 44, rad 8), resa

klev av (sida 45, rad 10), kliva, klev, klivit = gick av

hunnit (sida 45, rad 12), hinna, hann, hunnit

visitkort (sida 45, rad 14), kort med namn och adress på

gjort en tjänst (sida 47, rad 3), att göra en tjänst = att hjälpa någon

for (sida 47, rad 7), åkte

uppgörelse (sida 48, rad 4), att göra upp om något

avrättades (sida 48, rad 6), dödades

1. När kom Gatsbys bil?
2. Vart skulle de åka?
3. Vad ville Gatsby berätta?
4. Varför fick Gatsby vara ifred för poliserna?
5. Vilket yrke hade mannen som Gatsby blev presenterad för?
6. Vad pratade advokaten om?

UPPGIFT A

Skriv och berätta vad Gatsby sa om sitt liv.

UPPGIFT B

- Gatsby och Nick kallar varandra för "ni", inte "du". Varför?
- Berätta vad som händer när Gatsby blir stoppad av polisen. Varför händer det?

KAPITEL 10

löjtnant (sida 49, rad 14), en man inom militären

grät (sida 51, rad 2), **gråta**, **grät**, **gråtit**

altaret (sida 51, rad 9), litet bord längst fram i kyrkan

vik (sida 51, rad 14), vatten mellan land

tebjudning (sida 53, rad 2), dricka te tillsammans med gäster

våldsamma (sida 53, rad 5), här: intensiva

överraskad (sida 53, rad 12), förvånad

1. Vad berättade Jordan om Daisy?
2. Vilka var det som satt i bilen?
3. Varför såg de inte Jordan?
4. Vad visste alla om Tom?
5. Varför gifte sig Daisy med Tom?
6. Hur mådde Daisy på bröllopsdagen?
7. Vem var brevet från?
8. Varför hade Gatsby köpt huset?
9. Vad har Gatsby bett Jordan?
10. Vem får inte komma på tebjudningen?

KAPITEL 11

regnet öste ner (sida 54, rad 2), det regnade mycket

udda (sida 54, rad 4), inte likadana

underligt (sida 55, rad 8), konstigt

sorglig figur (sida 55, rad 13), en människa som man blir ledsen när man ser

oartig (sida 56, rad 7), inte artig, beter sig inte korrekt

mummel (sida 56, rad 10), tyst prat

pigg (sida 57, rad 2), inte trött, vaken

marmor (sida 58, rad 17), vit och grå vacker sten

vemodig (sida 61, rad 1), sorgsen, ledsen

disigt (sida 61, rad 7), oklart väder, dimmigt

1. Vad hände klockan två?
2. Hur var Gatsby när han kom?
3. Varför undrar Daisy om Nick har blivit kär i henne?
4. Varför slog Gatsby ner en vas?
5. Vad gick Nick och hämtade?
6. Vad visade Gatsby i sitt hus?
7. Varför tror du att Daisy blir vemodig när hon får se Gatsbys rikedomar?
8. Varför gick Nick hem?

UPPGIFT A

Sammanfatta sidorna 56–57 med fem meningar.

UPPGIFT B

Gatsby säger att det tog tre år att tjäna ihop till huset. Men han har tidigare sagt att han har ärvt pengarna. Vad tror du är sant? Vem är Gatsby? Varifrån kommer alla hans pengar?

KAPITEL 12

elaka (sida 62, rad 1), **inte snälla, onda**

förmögenhet (sida 62, rad 3), **rikedom**

myten (sida 63, rad 7), **sagan, berättelsen**

- Vad gick det många rykten om? Berätta två av de rykten som gick.

KAPITEL 13

hänförd (sida 65, rad 8), **entusiastisk, förtjust**

dekorerade (sida 65, rad 9), **smyckade, pyntade**

ilsket (sida 65, rad 15), **argt**

eldsvåda (sida 66, rad 10), **när det brinner**

supé (sida 66, rad 14), **sen måltid**

ytligt (sida 68, rad 12), **utan djup, utan mening**

1. Vad visste Nick?
2. Hur var Daisy på Gatsbys fest?
3. Hur var Tom?
4. Vad var det som Nick blev imponerad av?
5. Vilka gick över till Nicks hus?
6. Vad frågade Tom?
7. Vad tror Tom att han kan ta reda på?
8. Vad ville Gatsby att Daisy skulle göra?
9. Vad ville Gatsby göra?
10. Vad säger Nick att Gatsby inte kan få tillbaka?

UPPGIFT

Gatsby tror att Daisy tyckte att festen var yttlig.

Vad vet du om Daisy? Vad tror du att hon tyckte om festen?

KAPITEL 14

tjänstefolk (sida 70, rad 6), de som jobbar i huset med att städa, laga mat och så vidare

skvallrar (sida 70, rad 9), berättar för någon som inte ska veta

stod mellan (sida 71, rad 3), måste välja mellan

vinden drog (sida 71, rad 5), det blåste

grälade (sida 72, rad 6), bråkade

barnsköterska (sida 73, rad 1), den som tar hand om barnen, sköter barnen

häpet (sida 73, rad 4), förvånat

stirrade (sida 75, rad 1), tittade mycket

skymningen (sida 75, rad 10), när solen går ner

förflutna (sida 75, rad 14), tiden som har gått, framtiden = tiden som kommer

beskylld (sida 76, rad 3), anklagade

tanka (sida 76, rad 6), fylla på bensin

1. Varför ringer Gatsby?
2. Beskriv Toms och Daisys villa.
3. Vad gör Tom?
4. Vad sa Daisy till Gatsby?
5. Vad drack Tom?
6. Vart vill Daisy åka?
7. Vad var det som Tom plötsligt förstod?
8. Vems bil körde Tom?
9. Vad hade Tom undersökt?
10. Vad berättade George att han och Myrtle skulle göra?
11. Vad trodde Nick att George visste?

UPPGIFT

Det står att Daisy och Gatsby såg på varandra som om de var ensamma i rummet. Berätta vad det betyder.

KAPITEL 15

svit (sida 78, rad 2), **stort hotellrum**

hustru (sida 80, rad 1), **fru**

rår inte för (sida 83, rad 16), **kan inte hjälpa**

hukade sig (sida 84, rad 9), **böjde sig**

örfil (sida 84, rad 10), **slag i ansiktet**

1. Var hamnade de?
2. Hur många fönster öppnade de?
3. Vad bjöd Tom på?
4. Trodde Nick på Gatsby?
5. Vad frågade Tom Gatsby?
6. Vad säger Gatsby till Tom om Daisy?
7. Vad säger Gatsby att Daisy känner?
8. Hur ser Daisy in i Gatsbys ögon?
9. Vad menar Daisy när hon skriker "du begär för mycket"?
10. Vilka känslor hade Daisy för Tom och Gatsby?
11. Vilka åker i Gatsbys bil?
12. Vems födelsedag var det?

UPPGIFT

Varför tror du att Tom blev arg när Gatsby kallade honom "min vän"?

KAPITEL 16

insvept i filter (sida 87, rad 3), filter lindade runt kroppen

förhörde (sida 87, rad 6), frågade ut

vittne (sida 87, rad 6), den som har sett eller hört något och kan berätta för polisen

sprang (sida 89, rad 2), springa, sprang, sprungit

jagade fram (sida 90, rad 4), här: körde fort

uslingen (sida 90, rad 7), den hemska människan

”lugna hennes nerver” (sida 92, rad 12), göra henne lugn

med avsikt (sida 93, rad 16), med meningen att

fat (sida 94, rad 3), tallrik

1. Varför säger Tom först att det är bra att det har hänt en olycka?
2. Varför kom ett hest ljud från Tom?
3. Vem hade blivit påkörd?
4. Vad sa George? Varför?
5. Vems bil hade kört på Myrtle?
6. Varför sprang Myrtle ifrån George?
7. Vad var det som Tom ville att George skulle förstå?
8. Vad gjorde Jordan?
9. Vad är det som Tom tror?
10. Vem står i buskarna?
11. Vem hade kört bilen?
12. Hur gick olyckan till?
13. Vad kommer Gatsby säga till polisen? Varför?
14. Varför skulle Tom kunna tro att Daisy hade kört på Myrtle med avsikt?

UPPGIFT

Berätta vad Nick ser när han tittar in genom fönstret.

KAPITEL 17

hettan (sida 95, rad 6), värmen

tömmer (sida 95, rad 10), tar bort vattnet, låter vattnet rinna bort

darrade (sida 96, rad 8), skakade

spåra (sida 99, rad 1), hitta, följa efter

fått reda på (sida 99, rad 12), fått veta

anställda (sida 100, rad 2), som jobbade där

rusade (sida 100, rad 7), sprang fort

1. Vems syster hade de fått tag på?
2. Vad hade George gjort på morgonen?
3. Vad hade George gjort sedan? Varför?
4. Vad hade han fått reda på?
5. Vad gjorde Gatsby klockan två?
6. Vad tror du att han väntade på?
7. Vad hade en anställd hört?
8. Varför var Gatsby död?
9. Varför var George död?

KAPITEL 18

psalmsång (sida 102, rad 3), sång man sjunger i kyrkan

fallfärdiga (sida 102, rad 6), gamla, trasiga

mörda (sida 104, rad 14), döda

revolver (sida 104, rad 14), pistol, vapen

1. Hur många kom på Gatsbys begravning?
2. Vad var det som Nick försökte glömma?
3. Vad gjorde Tom och Daisy?
4. Varför tog inte Nick Toms hand?
5. Vad var det som Nick inte sa till Tom?
6. Vad förstod Nick att Tom visste?

BAKGRUND

stupat (sida 107, rad 4), här: dött i kriget

ruiner (sida 107, rad 7), trasiga, bombade hus

sköt (sida 108, rad 10), skjuta, sköt, skjutit

1. Varför var Gatsbys fester så populära?
2. Varför kallas *Den store Gatsby* för den stora amerikanska romanen?

